Program UJEP 2027–2031

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
vážené studentky, vážení studenti,

rozhodl jsem se obhajovat funkci rektora univerzity a znovu Vás požádat o svěření důvěry k vedení instituce, kterou máme rádi. Do této volby nevstupuji s programem, který začíná od nuly. Čtyři roky ve funkci rektora mi umožnily poznat univerzitu v každodenním provozu, ve strategických jednáních i více pochopit pracovní a mezilidské vztahy uvnitř UJEP i navenek – s partnerskými vysokými školami, veřejnou správou a dalšími institucemi. Rád bych navázal na vše dobré, co se nám doposud podařilo, a zároveň podpořil další kvalitativní posun v tématech nových či doposud nedokončených. V uplynulém období jsme na UJEP zahájili a rozvinuli řadu změn v oblasti studia, tvůrčí činnosti, internacionalizace, infrastruktury, digitalizace i vnitřního fungování univerzity. Rád bych pokračoval v práci na projektech, které jsme společně rozpracovali, dotáhl je do konce a vyhodnotil jejich výsledky. Svou kandidaturu proto chápu jako odpovědnost za kontinuitu tam, kde se dosavadní směr osvědčil, a současně za otevření nových témat, která přinese další období. Z osobního pohledu považuji za zásadní moment připravovanou reformu vysokého školství, která bude znamenat zásadní změnu pravidel, podle nichž budou univerzity fungovat. Jsem přesvědčen, že společnými silami dokážeme UJEP tímto přechodem provést stabilně a sebevědomě, využít nové možnosti ve prospěch univerzity a současně ochránit její akademické hodnoty, oborovou rozmanitost a vnitřní soudržnost.

Jaroslav Koutský

UJEP – 35 let „on the road“

Univerzita je složená z mnoha lidí, názorů, programů, výzkumných projektů a studentských aktivit. Mise univerzity je odrazem složitosti dnešního světa i potřeb, jak na aktuální výzvy reagovat. Směřujeme do vesmíru, do buněčných struktur, k lidem, kteří potřebují pomoc, do krajiny, do pokojů nemocničních pacientů, do úspěšných high-tech firem i k těm, které svůj úspěch teprve budují, do ateliérů kreativců, do archivů a muzeí, do písanek žákyň a žáků, do propocených dresů, do hlavních měst i do vesnic na konci cest. K naplňování mise univerzity přispíváme všichni. Je a musí být mnohohlasá, otevřená různým názorům a vzájemné diskuzi. Přesto ale musí být srozumitelná pro vnější prostředí. Naše hodnoty jsou dlouhodobě ukotvené a nikdy z nich nelze slevit. Je to víra ve svobodu, demokracii, vzdělání, výzkum, kreativitu, environmentální udržitelnost, sociální soudržnost, inovativnost, spravedlnost a v neposlední řadě v zodpovědnost. Jsme 35 let na cestě, neustále se zlepšujeme, ale teď, zas a znovu, je potřeba udělat další krok dopředu.

Významné vnější faktory – nemusíme na ně čekat, již jsou tady

Reforma legislativy o VŠ v ČR – přijde legislativní změna zcela významově srovnatelná s nastavením nového fungování vysokých škol po revoluci v roce 1989. Budou zcela nová pravidla hry, která se přímo dotknou každého, kdo zde studuje i pracuje. Z pohledu univerzity platí: kdo nebude připraven, skončí překvapen. Změny bude potřeba s předstihem interně promýšlet a diskutovat, externě projednávat, a hlavně uvést v reálný život a praxi. Způsob, jakým přistoupíme k nastavení univerzity v rámci nového zákona, bude definovat naši vnitřní kulturu, nezávislost, kvalitu a mezinárodní prestiž. Pozitivní vyhlídkou je skvělá a moderní univerzita 21. století. Pokud se však na změny nepřipravíme, mohou oslabit naši konkurenceschopnost, vnitřní soudržnost i schopnost univerzity samostatně určovat svůj další rozvoj.

Stagnace veřejných financí směřujících do VŠ prostředí – veřejných peněz nebude více než bylo, bude méně veřejně placených projektů. Ze světa soutěžních peněz zůstanou výzvy na excelentní výzkumné projekty, u infrastrukturních projektů budou převažovat zvýhodněné úvěry a další finanční nástroje. Budeme soutěžit s univerzitami, které mnoho ze zdrojů, jimiž nyní my disponujeme, nikdy neměly. To není panika, ale realita, se kterou je třeba žít. Je třeba rozumně hospodařit, efektivně investovat svěřené peníze a hledat další externí zdroje a možnosti. Zároveň nelze opomenout udržitelnost našich stávajících projektů (zejména RUR). To jsou závazky, které musíme odpovědně dodržet. Na tuto situaci musí UJEP reagovat nejen úsporami, ale také dlouhodobější finanční strategií: posilováním úspěšnosti v soutěžních a mezinárodních zdrojích, rozvojem celoživotního vzdělávání a dalších vlastních příjmů, efektivnějším využíváním infrastruktury a transparentním víceletým plánováním zdrojů.

Redefinování a obhajování regionální pozice UJEP – dlouhodobě říkáme, že jsme jediná veřejná vysoká škola se sídlem v kraji. To už nám dlouho nevystačí, navíc je to samo o sobě málo. V regionu čím dál tím zřetelněji působí jiné veřejné a soukromé vysokoškolské instituce. Kde mají sídlo, není podstatné, jsou tu. Realizují zde vzdělávací aktivity a výzkumné projekty. Hranice regionu nelze opevnit a jsme svobodná země, kde kroky jiného jsou mimo náš dosah. Musíme posilovat naši pozici, následně hledat synergie a vyjednávat win-win řešení. Podstatné jsou naše vlastní tahy na šachovnici, naše iniciativy, naše řešení. Využijme naši komparativní výhodu, v regionu jsme usazeni a nikdy z něj neodejdeme. Ze všech institucí terciárního světa tomuto regionu a jeho transformaci trvale a dlouhodobě přispíváme nejvíce. Musíme se naučit to říci, obhájit a posunout dál.

Nepředvídatelné dopady rozbouřeného globálního světa – Hormuzský průliv není tak krásný jako Labe, ale jeho vliv na cenu benzínu pod Větruší je významnější. V zásadě však vždy bez našeho vlivu, kontroly a bez vědomí toho, co se bude dít zítra. Nemá smysl to dále rozvádět, všichni chápeme, můžeme použít příklad jiného tématu, jiného místa na světě, ale příběh zůstane stejný. Zdi našeho kampusu jsou pevné, ale vnější svět je šíleně křehký. Znamená to pro nás, že musíme být flexibilní, nepřetržitě a operativně být schopni na změny a vývoj situace pružně reagovat.

Témata, která budeme společně řešit

Studium

Výchova mladých lidí je to, proč jsme v principu tady, v tomto městě a regionu. Proto jsme byli založeni, proto existujeme a z každé koruny, kterou dostáváme od daňového poplatníka, plyne největší část právě za tento náš úkol. Na to nelze zapomenout, v každé jedné odučené hodině, na konzultačních hodinách, při státních zkouškách nebo na promocích. Zcela oprávněně se mění nároky mladých lidí na veřejnou službu, kterou poskytujeme. Zároveň nelze ustupovat z dlouhodobě usazených hodnot, kvalitativního standardu a poctivé pedagogické práce i odpovědnosti. I to je podstata svěřené veřejné služby.

- Pomáhat fakultám definovat kvalitní a atraktivní studijní programy, tedy nabídku studia, o kterou je zájem, která je kvalitní a reaguje na vnější svět a jeho potřeby, která je přehledná a srozumitelná pro uchazeče a z pohledu vnitřního fungování ekonomicky a personálně udržitelná.

- Dále posílit analytické nástroje pro rozhodování založené na datech (studijní neúspěšnost, profily zájemců o studium, uplatnění absolventů apod.) a podpořit implementaci podpůrných nástrojů (např. mentoring a další).

- Rozvíjet kvalitu a flexibilitu vzdělávání, podporovat inovace ve výuce, moderní formy hodnocení, smysluplné využívání umělé inteligence a digitálních nástrojů, profesní rozvoj vysokoškolských pedagogů a větší propojení studia s výzkumem a praxí.

- Rozšiřovat nabídku celoživotního vzdělávání, mikrocertifikátů a dalších flexibilních forem studia reagujících na potřeby regionu, absolventů a měnícího se trhu práce.

Mezinárodní akademická excelence postavená na regionálně relevantních tématech

Vycházíme z přesvědčení, že neexistuje dichotomie regionální vs. dobrá univerzita. Naopak největší mezinárodní dopad mají témata, která máme za oknem, v přírodě a krajině našeho regionu, v ulicích našich měst. Musíme více s našimi tématy vstoupit do veřejného prostoru, obhájit jejich relevanci a vystřelit je z laboratoří, pracoven a ateliérů do neúprosného konkurenčního světa mezinárodního tvůrčího prostředí, tedy na prestižní konference, do kvalitních časopisů, na špičkové kulturní akce či do reálných praktických aplikací. Ale pozor: hlavním hřištěm mezinárodní spolupráce a vztahů musí být naše auly, učebny, lavičky a kavárny, zde musíme vítat naše zahraniční přátele a zde musí znít šum cizích jazyků.

- Budeme posilovat stávající podporu etablovaným klastrům vědecké a umělecké činnosti i novým (např. venture) směrům s mezinárodně viditelnými výstupy. Budeme nadále vytvářet příležitosti pro mladé talenty a nové interdisciplinární přístupy formou starting, chair, visting scholars, global experts.

- Považuji za důležité, aby aktuálně získané či schválené, finančně velmi významné, výzkumné projekty (zejména GET a MATEQ, ale i další) skutečně přispěly k formování mezinárodně uznaných vědeckých kapacit na univerzitě, ke špičkovým publikačním a aplikovaným výstupům, integrovaly domácí odborné kapacity s odborníky z vnějšího prostředí a v konečném důsledku přinesly nezpochybnitelnou vědeckou a mezinárodní excelenci v daných oborech. Vedení univerzity toto bude důsledně sledovat.

- Posilovat kvalitu doktorského studia, jeho mezinárodní rozměr a systematické zapojování doktorandek a doktorandů do výzkumných týmů; podporovat kvalitní školitelství, zahraniční zkušenost doktorandů a jejich následný kariérní rozvoj.

- Rozvíjet otevřenou vědu, kvalitní správu výzkumných dat, sdílenou výzkumnou infrastrukturu a transfer znalostí tak, aby byly výsledky výzkumu dostupnější, důvěryhodnější a lépe využitelné ve společnosti a praxi.

- Je potřeba hledat nové mezinárodní vzdělávací a výzkumné příležitosti a podpůrné programy. Značná část mezinárodního vzdělávání a výzkumu musí být uskutečňována již na UJEP. Je nutné posílit koncepci pro tvorbu, rozvoj a vyhodnocování strategických mezinárodních partnerství. S tím však úzce souvisí nutnost posunout celkovou internacionalizaci vnitřního prostředí – univerzita musí dokončit proces přechodu na plně dvojjazyčný provoz.

Vnitřní vztahy, formování komunity a posilování sounáležitosti k univerzitě

Prostředí na univerzitě musí být otevřené, dostupné, přátelské, pestré, bezpečné a spravedlivé. Pozitivní vztahy na pracovišti, intenzivní a otevřená komunikace napříč univerzitou, sounáležitost s univerzitou, posilování akademické kultury, uvědomění a sdílení společné mise, hrdost na to, že jsme všichni součástí univerzity, jsou základním předpokladem pro její plnohodnotný rozvoj. Nedílnou součástí vnitřního prostředí je přítomnost spokojených mladých lidí. Studentky a studenti představují nekonečný společenský, tvůrčí a kulturní potenciál, a univerzitní prostředí je kromě profesních znalostí a kompetencí vybavuje také občanskou zodpovědností. Vedle zapojování do procesů spoluutváření obsahů studijních programů a realizace tvůrčích výzkumných a uměleckých projektů včetně důsledného reflektování jejich zpětné vazby ohledně kvality těchto procesů je pro univerzitu zásadní výzvou posílit participaci mladých lidí na celkovém životě univerzity.

- Formulovat a široce diskutovat stručný a srozumitelný statement univerzitní mise, vytvořit stálou pracovní skupinu rektora složenou z pracovníků reprezentujících na fakultách zásadní směry tvůrčí činnosti. Promítnout souvislost takto formulované univerzitní mise do jednotlivých programů zaměřených jak do oblasti tvůrčí činnosti, tak do oblasti uplatňování třetí role univerzity.

- Posilovat akademické prostředí formou organizace tradičních i inovativních, pro univerzitní prostředí charakteristických, nástrojů (slavnost zahájení akademického roku, ceny rektora, jarní univerzitní slavnost, čestné doktoráty, kulturní a sportovní den rektora, podpora kulturní a sportovní reprezentace univerzity atd.).

- Posilovat aktivní roli univerzity při formování interní komunity prostřednictvím volnočasových programů (neformální vzdělávání, kulturní programy, sportovní programy) a spolupráci se širokou paletou studentských spolků a komunitou absolventů při využití kvalitní univerzitní infrastruktury (univerzitní kampus, univerzitní sportoviště, Dům umění Ústí nad Labem atd.).

- Vytvořit transparentní univerzitní grantový nástroj na finanční podporu programové činnosti studentek a studentů a studentských spolků v oblasti společenských, kulturních a sportovních aktivit směřujících jak do vnitřního, tak do vnějšího prostředí; a to s důrazem položeným na posilování třetí role univerzity.

Vnější vztahy, obraz univerzity, třetí role

Navazování a posilování husté a efektivní sítě vztahů s vnějšími partnery a pro univerzitu klíčovými cílovými skupinami je pro následující období zásadní výzvou. Univerzita takovým pletivem vztahů již bezesporu disponuje, a to především na úrovni jednotlivých fakult. Soustředit se ale bude nutné na koordinaci jejich dalšího prohlubování a na intenzivnější prosazení zájmů univerzity jako celku do regionálních i nadregionálních struktur na různých úrovních veřejného života. Pro budoucnost je nezbytná koordinace působnosti univerzity s dalšími VŠ působícími v regionu. Je zapotřebí trpělivě přesvědčovat představitele místní i regionální samosprávy a národní politické reprezentace o plnění a úspěšnosti mise univerzity coby klíčové regionální vysokoškolské instituce a vytvářet pozitivní obraz o funkčnosti modelu regionální vysoké školy.

- Formulovat stručnou koncepci uplatňování třetí role univerzity na základě informací od jednotlivých fakult a tuto koncepci prezentovat do vnějšího světa, a především s ní seznamovat reprezentanty státní správy, samospráv a dalších subjektů komerčního i veřejného sektoru.

- Inovovat principy definované ve stávající komunikační strategii, připravit a implementovat nový vizuální styl univerzity; nové komplexní webové řešení by mj. mělo zahrnovat i odnož pro prezentaci jednotlivců a projektů, a jeho součástí musí být nový systém správcovství a odpovědnosti. Nadále rozvíjet univerzitní merch, posílit jeho personalizaci a akcent na soudobé design trendy.

- Udržet a nadále rozvíjet stávající osvědčené formáty (např. Noc vědy, Svět knihy, Dny kariéry, Veletrh vědy, veletrhy vzdělávání) a doplnit je novými, např. realizace výročních univerzitních fór, která každoročně formulují klíčová témata univerzity na akademické úrovni a současně propojí vnitřní prostředí univerzity s reprezentanty společenského, podnikatelského i kulturního prostředí.

Kampus a infrastruktura UJEP

Kampus a veškerá naše infrastruktura a vybavení jsou jedním z největších kapitálů, úspěchů, závazků i propagačních nástrojů UJEP. Kampus je pro vnitřní komunitu univerzity i vnější prostředí jednoznačným znamením, že i v Ústeckém kraji lze realizovat dlouhodobé rozvojové transformační projekty, které nejenom posilují potřebnou infrastrukturu, v tomto případě infrastrukturu vzdělávací/univerzitní, ale také formují kvalitní veřejný prostor otevřený k aktivnímu využívání veřejností. Kampus je potřeba nadále cílevědomě udržovat (včetně investic do obnovy stávajících budov a přístrojů) a v následujícím období především rozvíjet nástroje k jeho využití pro potřeby univerzity, její akademické obce i široké veřejnosti.

- Posílit nástroje nezbytné k dlouhodobému koncepčnímu rozvoji kampusu, včetně využití interních odborných kapacit (udržitelnost, doprava, architektura, design).

- Rozvíjet aktivní kulturní a sportovní programy realizované v areálu kampusu a pořádat či spolupořádat v areálu kampusu každoročně jednu či dvě signifikantní, k široké veřejnosti směřující reprezentativní akce propagující společenský, kulturní i sportovní potenciál univerzity.

- Neveďme akademickou debatu, kde začíná a končí kampus. Následujícími investičními prioritami jsou výstavba nové sportovní haly PF a dostavba stávající budovy FZS. Obě tyto akce jsou nezbytné, první plní zásadní výukovou a celospolečenskou úlohu v oblasti výchovy ke sportu, v druhém případě je potřeba sladit dynamický rozvoj a mimořádný zájem o studium s prostorovým zázemím fakulty a krajské nemocnice.

Efektivní digitalizace a kybernetická bezpečnost

Postupná digitalizace a zjednodušování administrativních procesů univerzity budou nadále rozvíjeny a již zavedená elektronická řešení budou dále zkvalitňována. Důraz bude kladen na odstraňování nadbytečných administrativních kroků a na zvyšování dostupnosti elektronických služeb. Současně bude systematicky zvyšována úroveň ochrany univerzitních zařízení a informací a bude posilována připravenost univerzity na kybernetické hrozby. Nové procesy a technologie budou zaváděny s ohledem na jejich skutečný přínos, zejména s cílem urychlit administrativní procesy a omezit oběh dokumentů v listinné podobě. Stejný přístup bude uplatňován také při využívání umělé inteligence. Výsledkem má být takové prostředí, v němž bude možné běžné záležitosti vyřizovat rychle, jednoduše a online, bez nadbytečné administrativy, fyzických průkazů a papírových formulářů.

- Nadále zefektivňovat procesy, například v oblasti evidence majetku, průběžně zkvalitňovat stávající řešení s důrazem na maximální využití již existujících nástrojů, aktualizovat univerzitní fungování v souladu s novými legislativními a technologickými požadavky.

- Dokončit identifikaci a evidenci aktiv, pravidelně vyhodnocovat rizika a aktualizace bezpečnostní dokumentace v souladu s požadavky zákona o kybernetické bezpečnosti, navazujících předpisů a metodik NÚKIB.

- Systematicky zvyšovat bezpečnostní povědomí uživatelů prostřednictvím školení, e-learningu, phishingových testů a dalších praktických forem ověřování připravenosti na kybernetické hrozby. Postupně zavádět technická bezpečnostní opatření a pravidelné hodnocení jejich účinnosti, včetně ochrany infrastruktury, řízení přístupů, zálohování, monitoringu a kontinuálního zlepšování podle principu PDCA.

Příprava UJEP na nový zákon o VŠ a jeho implementace

Toto téma je poslední i první zároveň. Bude prostupovat vším výše zmíněným a je zároveň svébytně samostatné. Za výchozí a v kameni vytesané nepřekročitelné zásady považuji: nedopustit nepatřičnou koncentraci moci, zajistit institucionální a oborovou spravedlnost, důsledně hlídat význam akademické excelence, využívat externího pohledu, který ale bude nezávislý, nezpolitizovaný a striktně odborný.

- Úzce spolupracovat s MŠMT, ČKR a RVŠ na finalizaci zákona, do poslední chvíle se snažit o rozumné nastavení konečné podoby legislativy tak, aby v konečném důsledku skutečně posílila konkurenceschopnost, funkčnost a nezávislost vysokého školství v ČR.

- Důsledně sledovat a vyhodnotit detaily, jež se stanou klíčovými pro další naše fungování jako regionální vysoké školy střední velikosti, určitých organizačních specifik a limitovaných finančních možností.

- Etablovat odborný poradní orgán rektora, který vše bude sledovat, systematicky analyzovat a posléze připraví výchozí koncept nastavení univerzity na nový způsob každodenního fungování (zejména koncepce tzv. Univerzitní rady, pravomoci fakult, Akademického senátu, Vědecké rady, funkčních míst profesorů, kontraktového financování atd.).

- Posílit vnitřní kulturu vzájemné komunikace mezi vedením univerzity a vedením jednotlivých fakult, senátem univerzity a senáty jednotlivých fakult. Věnovat potřebný čas a energii organizaci setkávání a vzájemných diskusí mezi těmito orgány. Především v souvislosti s finalizací nového VŠ zákona a jeho univerzitní implementací bude nezbytné si vzájemně porozumět, detailně probrat všechna klíčová témata s touto problematikou spojená a najít v rámci univerzity širokou shodu ohledně budoucího uspořádání i obsahové mise univerzity.